

Gilpinia hercyniae (EPPO-code: GILPPO) (European spruce sawfly)

Type organisme: Insect (Bladwesp)

EU-status: PZ-organisme; zeer zeldzaam in Nederland.

1. Waardplanten

PZ-status: zie [Register beschermde gebieden](#) voor welke landen deze status geldt, en voor welke producten bijzondere eisen gelden.

Alleen bekend van Picea-soorten. Klik [hier](#) voor een actueel overzicht van de waardplanten. Houd er rekening mee dat er mogelijk nog andere waardplanten zijn.

2. Symptomen

- Vraat aan vooral één jaar oude naalden, met een voorkeur voor de lagere takken.
- Kale stukken tak, en daarmee delen van de kroon, als gevolg van vraat aan de naalden.
- Kleine, korrelige uitwerpselen op de naalden of onder de boom.
- Groeiremming bij zware aantasting.
- Afsterven gehele boom bij zware aantasting.

Vraat aan de naalden door larven van *Gilpinia hercyniae*. © Gerhard Elsner, Biologische Bundesanstalt für Land- und Forstwirtschaft (Bugwood).

3. Waarnemen

Beschrijving

- Ei: Wordt afgezet in een groef van een naald. Daar verschijnt een bruinverkleurde plek.
- Larve: Eerst lichtgeel/groen 3 mm lang, later felgroen met 5 witte lengtestrepen en geelbruine kop. Het laatste stadium mist de witte strepen en heeft een bruine kop; ze wordt uiteindelijk circa 2 cm lang.
- Pop: In ovale bruine cocon van 1 cm lang. Zit tussen de naalden (zomergeneraties) of in de strooisellaag (overwintering).
- Adult: Voornamelijk zwart met wat bleke plekken. 0,5 – 1 cm lang en relatief breed. Doorzichtige vleugels.

Verkleuring in naald op plek waar eitje van *Gilpinia hercyniae* is gelegd. © Thérèse Arcand (Natural Resources Canada, Government of Canada: European spruce sawfly).

Bijna volgroeide larve van *Gilpinia hercyniae*. © Gerhard Elsner, Biologische Bundesanstalt für Land- und Forstwirtschaft (Bugwood).

Pop-cocons van de zomergeneratie van *Gilpinia hercyniae*. © Gerhard Elsner, Biologische Bundesanstalt für Land- und Forstwirtschaft (Bugwood).

Volgroeide larve van *Gilpinia hercyniae*. © USDA Forest Service - Northeastern Area (Bugwood).

Adult van *Gilpinia hercyniae*. © Stuart Tingley (Wikipedia, iNaturalist).

Wanneer en hoe waar te nemen

De eerste generatie adulten verschijnt vroeg in de zomer. Bij zeer warm weer kan zich een 2^e generatie ontwikkelen. De plekken waar eitjes zijn afgezet zijn lastig te vinden. Het meest opvallend zijn vraatplekken, de larven zelf en de (zomer)poppen, die vanaf de zomer tot in de herfst te vinden zijn. De larven voeden zich voornamelijk met de volgroeide naalden, bij een 2^e generatie ook met de nieuwe naalden. De lichtbruine poppen-cocons vallen goed op tussen de naalden en zijn in de regel gemakkelijk te vinden.

Controleer de planten gedurende de hele zomer. Kleine lichtgroene korrelige uitwerpselen onder de boom kunnen ook een aanwijzing zijn voor de aanwezigheid van larven. Eventueel kan men met een stok op de takken slaan en er een plaat of bord onder houden: de larven laten zich dan vallen. De overwinterende poppen bevinden zich in de strooisellaag en kunnen meeliften met aanhangend groeimedum aan plantmateriaal. Ze vallen slecht op; hou daar rekening mee, als er larven in de plant zijn gevonden.

Adulten kunnen goed vliegen; houd daarom ook de aanwezigheid van deze bladwespen in Picea-aanplant in de omgeving van de kwekerij in de gaten.

Waar komt het organisme voor

Klik [hier](#) voor een actueel overzicht waar het organisme voorkomt. Houd er rekening mee, dat ze mogelijk ook nog in andere landen voorkomt.

Soorten die erop lijken

Op *Picea* komen enkele andere soorten bladwespen voor. De larven en cocons zijn moeilijk te onderscheiden van die van *Gilpinia*-soorten. Ook de adulten van veel soorten lijken nogal op elkaar, en een definitieve diagnose kan alleen door een expert worden gesteld.

4. Wat te doen?

Melden bij (vermoeden van) vondst

Dit organisme heeft een PZ-status; ze hoeft niet gemeld bij uw keuringsdienst. Zolang u dit organisme of symptomen ervan in uw teelt waarneemt of vermoedt, mag u alleen een plantenpaspoort zonder betreffende PZ-code afgeven. U mag zelfstandig een behandeling uitvoeren tegen dit organisme.

Voorkomen van verdere verspreiding en bestrijding

Dit organisme heeft een PZ status en komt voor in Nederland. U mag de gebruikelijke handelingen en behandelingen uitvoeren met middelen die voor betreffende doeleinden zijn toegelaten. Probeer eventueel besmette planten fysiek gescheiden te houden van andere planten.

5. Meer informatie

Meer informatie kunt u vinden op:

- Informatie [EPPO](#).

6. Opmerkingen / aanvullingen

Heeft u een vraag, opmerking of aanvulling over deze informatie, stuur deze dan naar het [Klantcontactcentrum van de NVWA](#).